

“La globalització de la solidaritat és un camí que ofereix una sortida a les crisis mundials”

Dc, 20/11/2019 per Catalunya Religió

(Lucía Montobbio -CR) **Jean Mbarga** és l'arquebisbe de Camerun. Ha participat en el congrés *L'aportació del papa Francesc a la Teologia i Pastoral de l'Església*. L'entrevistat descriu el **papa Francesc** com a un home carismàtic, que inspira esperança i valentia, que convida a globalitzar la solidaritat. Aquesta invitació, precisament, és una de les qüestions que més temps ocupa a Mbarga.

És difícil ser l'arquebisbe de Camerun?

(Riu) Sí, sí que és difícil. És una creu. Als meus fidels els dic que tant porto la creu, com anuncio la resurrecció.

Què és el que posa en relleu del carisma del papa Francesc?

El papa és un home extraordinari. El que vull dir és que és un privilegi tenir-lo aquí amb nosaltres, és un home veí de tots, la seva proximitat provoca que creguem en la relació salvífica entre les persones.

El papa Francesc ens porta Jesús a través del seu cor. És un pastor, en el sentit de l'Evangeli, que toca el cor de les ovelles, el nostre cor. Un sent que el Papa és un amic que t'estima. Ell ens estima a tots, sense cap discriminació, sense fer cap diferència.

Com segueix, l'església del Camerun, el model que proposa el Papa Francesc?

A Camerun, hem acollit el papa i el seu missatge com a una actualització de Jesús. Camerun és un país on viuen 25 milions de persones amb cultures molt diferents. Som tots camerunesos, i tots molt diferents. Tenim el repte de conviure en aquesta diversitat. El papa ens diu que el món està cridat a la unitat, però sense amagar-ne

les particularitats. Aquesta visió per a nosaltres és completa, i real, i no m'estranya perquè el Papa s'estima la realitat.

Quan va venir a visitar-nos, vam anar a rebre'l, i vam notar una presència fraterna. Mai havia vist un papa així, desitjava donar-nos la pau, acompanyar-nos, alliberar-nos d'aquesta guerra en la qual vivim constantment.

Els valors que el papa transmet són necessaris. Ell ens els proposa amb ànim d'il·luminar la situació on ens trobem. Ell és un home de la situació. He llegit molt els seus escrits, l'he conegut, i diria que és un home que vol trobar les respostes per les preguntes que ens fem.

I en troba, de respostes per a vosaltres?

El Camerun és un país jove, amb cada vegada més diferències entre rics i pobres. Problemes que també va veure el papa, els va poder constatar i analitzar. Problemes, que com ell diu, necessiten un procés. M'agrada el concepte que amaga la paraula procés. Es necessiten processos per canviar el món, nosaltres necessitem procés. Un procés que ens doni esperança. Estem segurs que el món canviarà cap a millor, farem coses millors de les que fem ara.

El papa ens proposa un món més humà, més fratern, més just. Això al Camerun ens agrada, perquè som un país jove, divers, que mira cap al futur, anem cap a un avenir incert. Tenim molts reptes, i el papa ens dona l'esperança per assumir-los sense por, posant-nos en camí. El conflicte forma part de la vida, ens obre cap a l'esperança.

L'any passat va ser complicat pel Camerun, amb dos conflictes oberts evidents. Un va ser l'atac de Boko Haram a la regió del Far North. Com ho va viure?

Boko Haram va atacar en un moment que no havíem previst. El país estava progressant, era un moment de gran esperança, de millorar la vida, i de sobte, va arribar Boko Haram amb una potència militar i una força escandalosa.

Tots vam deixar el que estàvem fent, els nostres projectes de vida, per anar-nos a defensar. Va ser també un moment de solidaritat internacional.

El problema de l'islamisme radical és que no es pot dialogar. Estan en un punt del conflicte molt alt, tan alt, que no hi ha possibilitat de dialogar amb ells, de cercar la mediació, són fanàtics: o tot o res. Gràcies a Déu hem demostrat una força mental, i també física, per contenir-los. Podem dir que ja no som en el punt àlgid de la tragèdia. Estem arribant, a poc a poc, a la fi de tot això.

Val a dir que com a prevenció, hem de parar atenció als nostres joves. Els joves estan desocupats, els hem de donar una feina. La desocupació ha ajudat que Boko Haram trobés seguidors. I això és perquè els joves pensaven que podrien trobar una raó de ser, diners, si formaven part d'ells. És clar, això va resultar fals. L'església també els ha d'acompanyar per treballar la seva interioritat, i proposar el diàleg interreligiós. Diàleg que ha de ser permanent, excloent l'extremisme d'aquesta manera.

Diàleg per combatre l'extremisme.

Sí. L'extremisme ha de ser conegut clarament, identificat ràpidament. Això és així perquè sovint l'extremisme arriba de puntetes, i després creix de sobte, afectant els joves.

El papa Francesc subratlla la importància del diàleg interreligiós, igual que l'ecumènic. Avui no es pot negar la importància que té la religió en la vida social dels ciutadans. La laïcitat està bé, però la realitat és que hi ha religions, i que aquestes, per descomptat, transformen el poble.

Les religions tenen una força interessant. S'ha de conèixer aquesta força per poder contenir-la en un camp positiu. Diàleg entre religions abans que confrontació.

Com ha afectat la colonització als conflictes entre religions actuals?

El Camerun encara coneix el problema de ser anglòfon i francòfon. Això ens obliga a dialogar, i a dialogar. Amb la història, el que descobreixo és que avui, la realitat és aquesta, ens agradi o no. El passat colonialista forma part de la nostra història, les divisions que ens han deixat són les nostres fronteres, fronteres que no van considerar el que hi havia abans. Això és el que som avui. Aquesta diferència pot ser polititzada, pot crear una tensió social que no valora la identitat africana que ha existit des de sempre, abans que els colonitzadors.

Ens hem d'entendre, d'intentar crear un pont de cultures. Hem de crear, potser, fins i tot, una cultura nova. Una segona via de ser diferents en aquesta realitat colonial. Una realitat de plurilingüisme, una realitat intercultural, interreligiosa.

L'Església ha de fer-se conscient d'aquesta realitat, dels possibles problemes d'identitat; i entendre que de la fragilitat del món, en ressorgeix la identitat. És en la teva comunitat, en la teva tribu, en la teva família on et sents segur. L'Església és responsable de predicar en les seves comunitats sobre el diàleg i el respecte.

El segon conflicte obert és el del veí, persones que es desplacen de la República Centreafricana, fugint dels enfrontaments entre les milícies ex Séléka i anti-balaka. Com els acull l'Església?

El rol de l'Església se situa principalment en l'ajuda humanitària. Les diòcesis frontereres, per exemple a la regió d'Adamaoua, s'han organitzat per acollir famílies, persones immigrants, persones refugiades, persones desplaçades pel conflicte de la República Centreafricana. La nostra prioritat és cobrir les seves necessitats bàsiques.

Hem crescut de sobte en població per aquests moviments. Per exemple, jo sóc de Yaoundé, érem 3 milions i ara som 3 milions i mig. Això suposa un repte, però a l'Àfrica tothom és una gran família.

A l'Àfrica, tots estem obligats a ajudar-nos, no és una elecció lliure. Quan estic a casa, i la meva família arriba, arriba, s'obren les portes estiguis fent el que estiguis fent. La parentela és molt forta, exigeix solidaritat. Hem d'acollir, ajudar, i donar feina si és possible per donar autonomia a les persones.

L'Església té carisma a Camerun, i per això ha de parlar el llenguatge de tots a tots. No som polítics, hem de predicar l'amor cap al germà, acompanyar-nos uns als altres. L'Església és un lloc on tothom s'ha de sentir com a casa. La meva diòcesi ha establert com a costum, acollir cada diumenge a tots els nous que

arriben. Això ens fa sentir molt bé, ho celebrem plegats.

Ha vingut a Barcelona per pronunciar una conferència sobre la solidaritat globalitzada. Com s'uneixen els conceptes solidaritat i globalització?

Són aparentment contraris oi? Perquè la globalització existeix en l'esfera econòmica. L'economia és capitalista. Exclou persones, és egoista, fa mal. Els pobres resulten més pobres en ella.

I en canvi, per canviar les coses, el papa ens ha proposat la solidaritat, oposada a la indiferència, som cridats a ser solidaris a escala mundial. Aquesta aproximació ens crida a canviar la direcció del món. La justícia s'ha d'aprendre per estar en un món més pacífic i just.

El repte és posar en marxa una globalització de la solidaritat. Aquest concepte dual és una aliança cada vegada més reclamada, constitueix un projecte constant de l'Església. Aquesta idea ha de ser presa com a un compromís missioner permanent en nom de l'Evangelí, per al bé de la humanitat.

La globalització de la solidaritat és un camí que ofereix una sortida a les crisis mundials amb la condició que s'obri cap a la universalitat.

Què hem de fer per ser solidaris globalitzadors?

El papa Francesc ens demana que ens comprometem amb una mobilització mundial. Els termes de referència que dona per aquest compromís toquen diferents dimensions. La globalització de la solidaritat exigeix la promoció d'un programa que implementi el destí universal, dels bens mundials com a una visió i projecte d'una nova humanitat. Aquesta opció avui és un tret fonamental per a la realització del bé comú. Amb el papa, aquesta globalització, sembla una empresa humana amb l'objectiu de conquerir el món.

Com afecta això la dimensió de la religió?

Està clar que la globalització també afecta els sectors religiosos. Les religions s'han de fer responsables de les crisis socials, el papa promou la interacció religiosa a través del diàleg i de l'amistat entre les religions de tot el món, d'acord amb l'esperit d'Assís.